

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: pobieraniem i gromadzeniem dochodów, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem deficytu, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków oraz wyników budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Ogólne zasady finansów publicznych, gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, sprawozdawczości budżetowej oraz klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych regulują m.in. następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104), z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591), z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592), z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590), z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 VIII 2005 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 170, poz. 1426),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 IX 2004 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 209, poz. 2132), z późniejszymi zmianami,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 VI 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 107, poz. 726).

General notes

1. *Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the collection and accumulation of revenue, spending public funds, deficit financing, committing funds as well as the management of public funds and public debt.*

2. *The presented data include information concerning revenues, expenditures and the budgets results of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).*

3. *The general principles of public finance, management of local self-government entities, budgetary reporting and classification of budget revenue and expenditure are regulated by the following legal acts:*

- *the Law on Public Finance, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104), with later amendments,*
- *the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (Journal of Laws of 2001 No. 142), item 1591, with later amendments,*
- *the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998 (Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1592), with later amendments,*
- *the Law on Voivodship Self-government, dated 5 June 1998 (Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1590), with later amendments,*
- *the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws No. 203, item 1966),*
- *the Regulation of the Minister of Finance, dated 19 VIII 2005, on budgetary statements (Journal of Laws No. 170, item 1426),*
- *the Regulation of the Minister of Finance, dated 20 IX 2004 on the detailed Classification of Revenue and Expenditure as well as receipts and payments as well as of resources from foreign sources (Journal of Laws No. 209, item 2132), with later amendments,*
- *the Regulation of the Minister of Finance, dated 14 VI 2006 on the detailed Classification of Revenue and Expenditure as well as receipts and payments as well as of resources from foreign sources (Journal of Laws No. 107, item 726).*

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane w dziale dane w podziale według działów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 688, z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjną, opłata targowa,
- c) dochody z majątku np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
- d) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;

2) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

3) dotacje otrzymane z funduszy celowych,

4) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

A city with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore, in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the Regulation of the Minister of Finance. The data presented in the chapter divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decree of the Minister of Finance, dated 18 VII 2000 (Journal of Laws No. 59, item 688, with later amendments).

6. Budget revenues of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e.: the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, and receipts arising from the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law,
- c) revenue from property e.g., income from renting and leasing as well as other agreements with a similar character,
- d) other income of local self-government entities e.g., administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments;

2) appropriated allocations from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,

3) allocations received from appropriated funds,

4) other allocations, including allocations based on agreements with bodies of the government administration,

- 5) subwencje ogólne z budżetu państwa przekazywane wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów, w tym na zadania oświatowe;
- 6) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych.

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się m. in.:

- 1) dotacje, w tym dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego, tj. zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych,
- 2) świadczenia na rzecz osób fizycznych,
- 3) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym:
 - a) wynagrodzenia,
 - b) składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy,
 - c) zakup materiałów i usług,
- 4) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

- 5) *general subsidies from the state budget transferred to all local self-government budgets for supplementing their own revenue, of which for educational tasks;*
- 6) *funds for the additional financing own tasks from non-budgetary sources.*

7. Expenditure of local self-government entities budgets include among others:

- 1) *allocations including allocations for the organizational-legal entities operating in the budgets of local self-government entities, i.e.: budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds,*
- 2) *benefits for natural persons,*
- 3) *current expenditure of budgetary entities, of which:*
 - a) *wages and salaries,*
 - b) *contributions for social security and the Labour Fund,*
 - c) *purchase of materials and services,*
- 4) *property expenditure including investment expenditure.*

8. *Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.*